

M. T. B. COLLEGE, SURAT

Manuscripts Library

No. Ref.
Ser. 245

Title: *Amuhana Pramanyu Vada*
Prakash

Later

245

अनुमान प्रामाण्यवाद प्रकाशः from
मेवा नदी प्रकाशः

::	Anumāna Prāmānya vāda	Title
::	Mahadeva	Author
::		Editor
::		Year, Vols.
::		Publisher
::		Remarks
245 ::		

श्रीगणेशायनमः तत्करणमित्यत्र तच्छब्देन अनुमितिवेन अनुमितेः परामर्शेति शब्दा लक्ष्यतावच्छेदकैरेव रभेदापत्तिः न
 च अनुमानपदवाच्यं लक्ष्यतावच्छेदकं तस्यानुमाननामकं पुरुषसाधारण्यमात्रं लक्षणपक्षेऽनतः व्याप्तिविशिष्टं
 अधर्मताज्ञानजन्यज्ञानेन परामर्श इत्यशयेन आशङ्कते दीधितौ न चैसादि अत्रवदिति तच्छब्देन अनुमितिवेन अ
 नुमितेः परामर्शः न चोक्तो दोषस्तस्यादोषत्वात् न चैवं इतरभेदानुमाने पक्षतावच्छेदकत्वेन हेतोः साध्याधिकरण
 कृतिरूपव्यसिज्ञाने जायमाने एव तुल्यविनिवृत्ततया साध्यविहेतुभिकरणवृत्तिवृत्तसंभवेन पक्षतावच्छेदकत्वात्पसा
 ध्यसिद्धेः सिद्धसाधनापत्तिरिति वाच्यं तुल्यविनिवृत्तमानाभावात् हेतोः साध्याधिकरणवृत्तिवृत्तज्ञानेपि पक्षतावच्छेदकत्वावच्छेदेन
 साध्यसिद्धभावेन सिद्धसाधननवकाशाच्च व्यतिरेकव्याप्तिज्ञानस्य अनुमितिकारणतया साध्यसामानाधिकरण्य
 स्यतत्राघटकत्वाच्च ननु एव तत्करणपदेन अनुमितिकरणत्वात् अनुमानपदेनापि अनुपूर्वमाधातोरनुमितिविशि
 ष्टकरणत्वात्पुनश्च द्वाणवविशिष्टस्य प्रत्यायकत्वादननुमितिकरणत्वात् अनुमितिकरणे अनुमितिकरणे इत्यनुमितिकर
 णत्वविशिष्टे अभेदे संसर्गेण अनुमितिकरणत्वविशिष्टावगाहान्वयबोधोवाच्यः सच उद्देश्यतावच्छेदकविधेयतावच्छेद
 कयोर्भेदात् घटो घट इत्यत्रैव पेन रुक्तेनानुपपन्नः अथ घटो घट इत्यादौ शाब्दबोधसामान्यसामग्रीसत्तात्कथनश
 क्यबोधः यत्तु उद्देश्यतावच्छेदकविधेयतावच्छेदकत्वेन कारणत्वात् न तथा शाब्दबोधः न च जातिमान् घटो घटो जातिमान्
 इत्यादौ व्यभिचार इति वाच्यं निरवच्छिन्नविशेष्यतावच्छेदकतासंबन्धेन निरवच्छिन्नघटत्वाद्यवच्छेदकतानिरूपकविधेय
 ताकशाब्दबोधे घटत्वादिभेदस्य कारणत्वात् न चैवं जातिमान् जातिमान् इत्यादौ विपरीतशाब्दबोधापत्तिः विशेष्यतावच्छेद
 कतावच्छेदकतासंबन्धेन जातिताद्यवच्छिन्नविधेयतावच्छेदकताकशाब्दबोधे जातितादिभेदस्यापि कारणत्वादिति तत्र
 घटो नीलघट इत्यादिशाब्दबोधे नीलघटत्वाद्यवच्छिन्नविधेयतावच्छेदकताकशाब्दबोधस्तु लीयकार्यकारणभाव
 स्पव्यभिचारात् विशिष्टस्य अनतिरिक्ततया घटत्वादौ नीलघटत्वादौ भेदस्यासत्त्वात् न च नदविषयकप्रतीतिविष
 यत्वरूपपारिभाषिकतद्भेदस्य हतत्वात् न द्वाणवविशिष्टस्य संभूतात्वं नोपास्तुतिजन्यघटत्वादौ भेदनीलघट इत्यादिशा
 ब्दबोधव्यभिचारात् यत्राविधेयेन घटत्वाद्यवच्छेदकत्वं अविषयीकृतं नोद्देश्यतावच्छेदकप्रतीतिस्तत्र व्यभिचाराच्च प्रकारात्

अ-

५

अलीकानुगतविषयके सविकल्पके इति अनुमानाप्रामाण्ये निर्विकल्पकप्रमायां प्रमाणभावेन प्रत्यक्षप्रमाकरणतुल्यताप्रा
माण्यं प्रत्यक्षनित्यादिति भावः ननु प्रत्यक्षेणैवानिर्विकल्पकप्रमे भाविष्यति इत्यत आह प्रामाण्यस्येति प्रामाण्यप्रमासाध्यव्यति
र्विकल्पस्येति यावत् अनुमेयत्वात् अनुमानादिभिरेव ग्राह्यत्वात् न हि देववासिद्धिं निर्विकल्पकस्य स्वतो ग्राह्यत्वादित्यत आह
स्वत इति प्रामाण्यग्रह प्रमासाध्यस्य निर्विकल्पकस्य ग्रहे तत्संशयानुपपत्तेरित्यादिकं आपातत एवेत्तं निर्भरस्तु तच्च तत्रैव वि
वेचयिष्यामः इति महोदय विचिन्ते भवानदीप्रकाशे अनुमानप्रामाण्यवादप्रकाशः ॥ ॥

245